

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Ishaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s poštninjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina na Nemčije 5 K, za drugo tiskovniško državo 6 K. Kdaj hodi sam post, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenski Gospodar“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Doležniki „Kotoliškega tiskovnega društva“ dostavijo list brez posebne naročnine. — Posamezni list stanejo 10 vin. — Uradništvo; korotka cesta šte. 6. — Rokopisni se ne vračajo. — Upravništvo Korotka cesta šte. 6, sprejema naročila, imenice in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrtne za enkrat 15 vin, za dvakrat 20 vin, za tretkrat 25 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do sreda slijat. — Kmetijsko društvo se poštnino prista.

Na shod S. K. S. Z. v Ptuj!

Dne 28. novembra bode v Ptuj ob 10. uri predpoldan shod Slovenske krščanske socialne zveze za Stajersko. Vabimo na ta shod vsa društva, ki so v organizaciji, pa tudi vse one katoliške rodoljube iz Spodnjega Stajerja, ki se zanimajo za nepolitično krščansko izobraževalno organizacijo. Posebno pričakujemo obilo udeležbe iz okolice in mesta Ptuj. Razven navadnih poročil bo tudi znani spodnještajerski organizator govoril o nalogah naših nepolitičnih društev v bodočem bližnjem času ter se bo o tem predmetu otvorila razprava.

Prijatelji krščanske misli, iskreno vabljeni!

Novi ministri.

Sedanji ministrski predsednik baron Bek velja kot izredno spreten politik. Najbolj zamotane in težavne položaje zna zmagonosno obvladati in jih celo izkoriščati v svojo korist, da je njegovo stališče po vsakem takem položaju še tem trdnjše. Čez volilno preosnovo sta padla ministrska predsednika Gauš in Hohenlohe, a prišel je Bek in je vspel. Za ogrsko pogodbo sta se trudila Badeni in Koerber, a zaman, toda o Beku se lahko reče, da je tudi to težavno nalogo že izpeljal. To nam potrjuje spretna preosnova ministrstva, katero je baron Bek ravnokar izvršil.

Češka ministra Fort in Pacak sta odstopila. Bila sta že lani vzeta v ministrstvo, ko še so bili Mladočehi močni. Toda pri volitvah so bili tepeni, in niso mogli več držati dveh ministrov. Za to sta Fort in Pacak odstopila. In sedaj je vzlet med nove ministre jeden izmed Mladočehov, in sicer profesor Fiedler kot trgovski minister, jeden pa iz agrarne (kmečke) stranke, in sicer njen načelnik Karol Prašek kot češki minister.

Ob enem pa je baron Bek hotel ob tej priliki navezati na se tudi krščansko-socialce in nemške agrarce (kmečke poslance). Tudi to se mu je posrečilo. Odstopiti je moral poljedelski minister grof Auersperg, ki je kot uradnik stopil v ministrstvo. Nobena stranka torej ni užaljena, ako on odstopi. Na njegovo mesto pa je prišel krščanski socialce dr.

Ebenhoch, deželni glavar gornjeavstrijski. Ker pa je krščansko socialna stranka v državnem zboru najmočnejša, za to se ni mogla zadovoljiti samo z enim ministrom. Toda katerega ministra poslali v pokoj, da se lahko na njegovo mesto postavi krščanski socialce in da vendar ne bo nobena stranka užaljena? Takega ministra ni, in za to si je baron Bek pomagal iz zagate s tem, da je ustvaril novo ministrstvo za javna dela, nakratko se bo imenovalo delavsko ministrstvo, in na to mesto je posadil organizatorja krščansko-socialne stranke dr. Gesmana.

Da je baron Bek privezal tudi nemške agrarce na-se, poslal je nemškega ministra Prade v pokoj ter na njegovo mesto pozval načelnika nemškega agrarnega kluba Franca Peško.

S tem si je zagotovil baron Bek, da bodo za avstro-ogrsko pogodbo glasovali skoro vsi Čehi, vsi Nemci, vsi krščansko-socialci, in ker so tudi Poljaki prijatelji nagodbe, tudi Poljaki. S tem je nagodba rešena!

Zakaj pa Jugoslovani ob tej priliki niso dobili svojega ministra? Glavno krivdo nosijo pač oni, ki so bili na vsak način za to, da se vzamejo tudi štirje slovenski liberalci v skupen jugoslovanski klub, ter so s tem odbili večino na odločno krščanskem programu izvoljenih slovenskih poslancev. S tem, da so ti odbili od skupnega jugoslovanskega kluba, se je skupni stvari veliko škodovalo, ako bi pa ostali samo štiri liberalci ob strani, ne bilo bi za slovensko in hrvatsko stran nobene škode. V takozvanem sedanjem jugoslovanskem klubu pa se je storilo tudi vse, da se zjedinenje ne doseže. Da so si v onem klubu izvolili podpredsednikom političnega uskoka Ploja, je nepremagljiva ovira, kajli noben slovenski poslanec ne bo šel več pod komando političnega značaja, kakor je Ploj. In pred kratkim so člani „jugoslovanskega“ kluba zopet poslali svojega tovariša Tresiča nad Slovence, da jih je ozmerjal. Na tak način seveda se ne dela na zjedinenje. In zraven pa še se opazuje od jugoslovanske strani marsikatero nelepo zahrbtno delovanje, katero bi le kak državni poslanec nam znal natanko opisati. Pribiti se mora, da ravno oni, ki največ govorijo za skupnost, so ji največja ovira in da teh ovir ne odstranjujejo, ampak jih celo množijo. V tem oziru bi se dalo o Ploju mnogo pisati.

V narodnem oziru nam je to ministrstvo nevarno po Deršati, v krščanskem oziru pa je postalo mnogo ugodnejše, ker sta vstopila dr. Ebenhoch in Gesman.

Dr. Dečko in volitev.

Deželni poslanec dr. Dečko je tako bolan, da se je morala razpisati nadomestna volitev za deželni zbor, v kojem je dr. Dečko zastopal kmečke občine okraja Celje-Vransko-Gornjigrad-Laško-Smarje-Konjice. Volitev se vrši dne 23. januarja, in ako bi bila potrebna ožja volitev, dne 27. januarja.

Zupani bodo sedaj dobili nalogo, da sestavijo volilne imenike. Kadar bodo pristojna okrajna glavarstva pregledala zapisnike, se bodo predložili v vpogled volilcem. Zupane prosimo, da skrbno sestavijo volilne imenike, posebno da ne pregledajo nobenega pristaša Slovenske kmečke zveze, volilce pa že danes opozarjamo, da gredo pregledat volilne imenike, kadar bodo razpoloženi. Kmečka zveza je v vseh sodnih okrajih tega volilnega okoliša organizirana, in naloga teh okrajnih odborov naj bo, da postavijo v vsaki vasi zaupnika, ki bo pazil, kedaj se razpoložijo volilni imeniki, jih pregledal ter izvršil potrebne reklamacije.

Volili bodo glasom volilne pravice samo isti, ki plačujejo 10 K direktnega davka, nadalje duhovniki, državni in deželni uradniki, doktorji.

Vsaka občina, ki ima čez 400 prebivalcev, je volilni kraj. V zelo razsežnih občinah se lahko doseže, da je več volišč, če se občina obrne na namestništvo.

Za volilno dobo v deželni zbor veljajo vse postave v varstvo zborovanj in za svobodo volitev, kakor pri državnoborskih volitvah.

Slovenska kmečka zveza bo samoumevno stopila v volilni boj. Kdo bo postavljen kandidatom, o tem bodo odločili pristaši Slovenske kmečke zveze iz volilnega okoliša.

Veliko pritožb se je slišalo zaradi šole, zaradi šolskih zamud, zaradi počitnic, zaradi lovške postave, reguliranja rek itd. Sedaj je čas, da kmečko ljudstvo izvoli svojega prijatelja, ne pa hlapca liberalnih učiteljev.

Podlistek

Roparji v Ussatski jami.

Francoška povest.

(Konec.)

Naglo je prijel polkovnik s tretjo četo. Bil je visok, suh, trdih potez. Vsa njegova zunanost je pričala, da je videl in bil mnogo bojev. In ker je bil vaju težavnih ekspedicij, si je mislil, da bo lov roparjev le igrača, nevredna resnega vojaka. Toda ko je zaslišal raport stražečega podčastnika, se je stemnilo njegovo lice.

Nemirno je hodil pred vhodom. Ko ni bilo po preteku cele ure nobenega glasu iz jame, je ukazal polkovnik vojaku, da naj leze v luknjo. On sam mu je sledil za petami. Vojaki so videli še ostroge na črevljih polkovnika.

Ustavil se je . . . Slišal se je njegov klic, na katerega ni odgovarjal nikdo . . . Naglo se je pomikal polkovnik nazaj — smrtno blede bil, ko je vstal . . .

Pošljite po dva zidarja v Taraskon, je rekel s čudno izpremenjenim glasom svojemu častniku. Naj prideta z orodjem in malto.

Prestrašeni so slišali vojaki te besede. Kri se je strčila, lasje so vstajali . . . Njih nesrečni tovariši so tedaj izgubljeni!

Zidarja sta prišla. Polkovnik, ki je hodil kakor teman oblak pred vhodom, jih ni pogledal. Nobeden od vojakov se ga ni upal sedaj nagovoriti. Polkovnik je čakal do večera. Ko ni bilo ves dan nobenega znaka življenja iz jame, je mignil zidarjem. Ozka odprtina je bila, skoro zazidana.

Dvajset mož je ostalo na straži pred jamo, do stanovanja polkovnika so bili razstavljeni.

Oblak se je vlegel na Taraskon. Polkovnik in vojaki, meščani in kmetje, vsi so vzdihovali pod težko moro tega dogodka — vsi so pričakovali.

Preteklo je tri dni. Jutro četrtega je našel davkar v Foixu blagajno tlavkarje odprto. Mesto polnih vrečic je našel v blagajni listek z besedami:

Pozdrav roparjev iz Ussatske jame!

S to novico se je razširil nov strah po okolici. Praznoverni ljudje so si izmišljevali vsakovrstne bajke.

Polkovnik je trdil, da je edini vzrok roparske prostosti ta, da vedo za drug, ljudem neznan izhod iz jame, in preiskoval je skrbno vsako skalo, vsako jamico po gori. Sledu druge poti ni bilo.

Polkovnik je izpraševal stare ljudi — in res — se je spomnil pol slep, pol gluhih starček, da je hodil kot otrok po drugi poti v jame, toda to pot je zasul plaz zemlje, ki se je bil odtrgal od gore.

Dobro! je rekel polkovnik. Drugi izhod je, torej ga moramo dobiti!

Iskali so še enkrat in ker ni izdalo iskanje, roparji so pa morali vendar prej ali slej ven priti, je nastavil poveljnik četo vojakov okoli gore. Tako so oblegali petnajst dni jame.

V tem času je bilo okradenih par hiš v Taraskonu. Vojaki so že mrmrali nad težavno, brezslavno, službo. S kmeti so verovali vojaki, da se store roparji lahko nevidne, da imajo pri sebi moči, ki jih varujejo krogel, smrti. Poveljnik, ki ni veroval v vraže, je sumil izdajstvo.

Ussatska gora se zožuje proti severozahodu in se spušča v ozko, nedostopno dolinico. Po sredi doline teče gorski potok, v sredi potoka je kakih deset

metrov širok otočič, na njem velika skala in grmi lesnik.

Bilo je popoldan. Častnik, ki je stražil s svojim oddelkom v tistem kraju, se je uveril, da je vsak mož na svojem mestu in skočil preko par kamnov na otok v potoku.

Bil je izmučen truda, zaspan dolgega časa. Goste lesničke, ki se nosile že rdečkasto obleko, ga bodo zakrile očem vojakov, menili bodo, da jih opazuje . . .

On pa je hotel spati. Sedel je v grmovje za veliko skalo, naslonil hrbet na njo in zadremal. Grgranje vode, šepetanje grmovja mu je bila sladka pesem.

Ze je prehajal iz dremanja v trdno spanje — kar ga prebudi votel glas, ki je prihajal iz skale. Odprl je težke veke — jih zaprl . . . Močno šumenje grmovja ga je zbudilo zopet . . .

Sedaj je zagledal glavo moža, ki se je ozirala izza skale na vse strani . . . Gotovo uverjen, da ga ne vidi nikdo, je stopil ves mož iz zemlje, se obrčal v grmovju.

Bil je oblečen kakor kmetje iz okolice. V roki je imel par šolaov. Previdno je stopil v potok, oprežno hodil časek po potoku, skrivaje se za vrbe in skale. Ko je prišel do steze, ki je vodila v Taraskon, se je napotil po njej.

Ah tako, bratci! si je mislil častnik. Previdno je stopil k skali, razgrnil grmovje in našel ozek vhod pod zemljo . . . Pohojena trava, zlomljene veje grmovja, so dokazovale, da je to toliko iskani vhod v jame.

Tisto noč je vodil sam poveljnik bataljona dve-sto mož, ki so goreli želje rešiti svoje tovariše ako še žive, in če ne, maščevati njih smrt; po ozki in vijugasti poti, ki je vodila časek pod potokovo strugo